

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ
ΔΙΑ-ΤΟΜΕΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
Πρακτικός Αστυνομικός Οδηγός

Ariadne

DEVELOPING AND SUPPORTING MULTI-SECTORAL POLICE REPORTING PROCEDURES
TO PREVENT AND RESPOND TO DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN

Ref. no JUST/2015/RDAP/AG/MULT/9858

www.ariadnenetwork.eu

ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια 2014 - 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Περιεχόμενα

Η ενδοοικογενειακή βία είναι σ. 6

Η ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών είναι σ. 8

Μύθοι και πραγματικότητα σ. 11

Οι μορφές της ενδοοικογενειακής βίας με θύμα τη γυναίκα σ. 13

Παράγοντες κινδύνου σ. 15

Το θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας σ. 17

Η δια-τομεακή συνεργασία σ. 20

Η Αστυνομία μπορεί σ. 21

Η δυναμική της βίας σ. 23

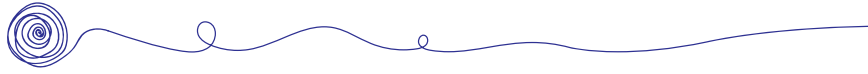
Διαχείριση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και υποστήριξη των θυμάτων σ. 25

Οι ανάγκες των γυναικών - θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Τα έμμεσα θύματα σ. 27

Η επικοινωνία της Αστυνομίας με τις γυναίκες θύματα σ. 29

Δια-τομεακή υποστήριξη των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας σ. 34

Φορείς παροχής υπηρεσιών αρωγής και στήριξης γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας σ. 39

Εισαγωγή

Ο παρών πρακτικός Αστυνομικός Οδηγός για τη διαχείριση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και τη δια-τομεακή συνεργασία, αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του 2ου Πακέτου Εργασιών (Workstream 2) του Έργου "ARIADNE: Developing and supporting multi-sectoral police reporting procedures to prevent and respond to domestic violence against women" (Υποστήριξη δια-τομεακών διαδικασιών αστυνομικής αναφοράς για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών). Το Έργο ARIADNE συγχρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένειας 2014 - 2020» (REC PROGRAMME) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υλοποιήθηκε σε εθνικό επίπεδο, κατά τη χρονική περίοδο από 15 Δεκεμβρίου 2016 έως και 15 Δεκεμβρίου 2018, από την κοινοπραξία των φορέων εταίρων: Κέντρο Μελετών Ασφάλειας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) – Συντονιστής του Έργου, Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.), Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), Δήμος Αθηναίων / Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Υγείας, Εταιρεία Μελέτης Σοβαρών & Επιμεινουσών Ψυχικών Διαταραχών (ΑΝΑΚΤΗΣΗ), Εταιρεία CMT PROOPTIKI.

Σκοπός του Οδηγού είναι να παράσχει στους Αστυνομικούς υπαλλήλους χρήσιμες και πρακτικές πληροφορίες για την αποτελεσματική διαχείριση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας εις βάρος των γυναικών και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών συνεργασίας με φορείς και υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στην αρωγή και υποστήριξη των γυναικών θυμάτων.

Συγγραφή / επιμέλεια έκδοσης: Δημήτριος Αλειφέρης, Στέλεχος Ελληνικής Αστυνομίας / Κοινωνιολόγος, MA, MSc, Στυλιανή Παπαμιχαήλ, PhD, Κοινωνιολόγος, Έλλη Χριστούλα, PhD, MA / Συντονίστρια Έργου ARIADNE – 9858.

Η ενδοοικογενειακή βία είναι

Ως ενδοοικογενειακή βία ορίζεται οποιαδήποτε μορφή βίας, η οποία εκδηλώνεται μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης,

«ο όρος "ενδοοικογενειακή βία" σημαίνει όλες τις πράξεις φυσικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας οι οποίες συμβαίνουν εντός της οικογένειας ή οικογενειακής μονάδας ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, ανεξάρτητα ή όχι του κατά πόσο ο δράστης μοιράζεται ή έχει μοιραστεί την ίδια κατοικία με το θύμα».

Η βία μέσα στην οικογένεια είναι ένα πολύπλοκο κοινωνικό φαινόμενο, διαχρονικό, διαπολιτισμικό και αταξικό. Θύματα ενδοοικογενειακής βίας μπορεί να είναι όλα τα μέλη μιας οικογένειας, με τη διευρυμένη έννοια του όρου (γάμος, συμβίωση), τα οποία υφίστανται μία ή περισσότερες από τις προαναφερόμενες μορφές βίας και παραμέληση. Για τις περιπτώσεις των ερωτικών συντρόφων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα θύματα όχι μόνο των ετερόφυλων, αλλά και των ομόφυλων ζευγαριών. Κατά συνέπεια τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας μπορεί να είναι ενήλικες άνδρες και γυναίκες σύζυγοι / σύντροφοι, ανήλικα τέκνα, αδέρφια, ηλικιωμένα μέλη της οικογένειας.

Η έκθεση στη βία, από όπου κι αν προέρχεται, μπορεί να προκαλέσει ελαφριά σωματικά τραύματα (αμυχές, μώλωπες, πληγές) ή σοβαρότερους τραυματισμούς, που μπορεί να θέσουν τη ζωή των θυμάτων σε κίνδυνο ή να οδηγήσουν στην απόκτηση χρόνιων και μη αναστρέψιμων προβλημάτων υγείας. Παρόλα αυτά, σοβαρές και μακροχρόνιες επιπτώσεις της βίας δεν αφορούν μόνο στα σωματικά αλλά και στα ψυχολογικά τραύματα, τα οποία συνήθως έχουν και κοινωνικές προεκτάσεις.

Θυμηθείτε!

Η κοινοποίηση της βίας σε πολλές παραδοσιακές κοινωνίες ισούται με ασέβεια προς την οικογένεια και προς ολόκληρη την κοινότητα. Η ευρύτερη αναγνώριση της βίας ως αποδεκτό μέσο για την συμμόρφωση των μελών μιας οικογένειας και κυρίως της γυναίκας και των παιδιών, αλλά και η ιδιωτικότητα που φέρουν οι οικογενειακές υποθέσεις αποτελούν παράγοντες που επιδρούν στην υποβάθμιση της σοβαρότητας του

φαινομένου και συντελούν καθοριστικά στην διαμόρφωση μίας στάσης ανοχής απέναντι στην ενδοοικογενειακή βία.

Η ενδοοικογενειακή βία δεν πρέπει να αναγνωρίζεται ούτε να αντιμετωπίζεται ως ιδιωτική υπόθεση .

Η ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών είναι

Σύμφωνα με τις ερευνητικές καταγραφές παγκοσμίως, η ενδοοικογενειακή βία έχει κύριο θύμα τη γυναίκα και δράστη τον άνδρα με την ιδιότητα του συζύγου / συντρόφου, νυν ή / και τέως.

Συχνά συναντάμε στη βιβλιογραφία και τον συνώνυμο όρο «κακοποίηση γυναικών από τον σύντροφο / σύζυγο», ο οποίος αναφέρεται σε εκείνο το **μοντέλο συμπεριφοράς ελέγχου**, το οποίο περιλαμβάνει **λεκτική, ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική βία, οικονομικό ή κοινωνικό περιορισμό** ενός ενήλικα από έναν άλλο ενήλικα στο πλαίσιο μιας άτυπης ερωτικής σχέσης ή ενός γάμου.

Η ενδοοικογενειακή βία εις βάρος των γυναικών είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο εκτεταμένο και ανθεκτικό στο χρόνο, παρά την πρόοδο των σύγχρονων κοινωνιών και τις κατακτήσεις των γυναικείων κοινωνικών κινημάτων σε θέματα ισότητας των δύο φύλων. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που έχει τις ρίζες του βαθιά στους αιώνες, από την εποχή εκείνη όπου ήταν απολύτως «φυσικό» και «αναγκαίο» ο άνδρας του σπιτιού, σύζυγος ή πατέρας, να χρησιμοποιεί τα πιο αποτελεσματικά μέσα - ακόμη και τον άγριο ξυλοδαρμό - προκειμένου να «συμμορφώσει» τη γυναίκα και τα παιδιά του και να «αποκαταστήσει την τάξη» στην οικογένεια. Αυτή η νομιμοποιημένη χρήση βίας από την πλευρά του άνδρα έφτασε, περισσότερο από ποτέ τα τελευταία χρόνια, να αμφισβητείται.

Η ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών είναι ένα διαδεδομένο πρόβλημα σε ολόκληρο τον κόσμο και συνδέεται με την άνιση κατανομή εξουσίας μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Οι άνθρωποι συχνά δυσκολεύονται να κατανοήσουν ή αρνούνται να παραδεχθούν ότι στους κόλπους μιας από τις πιο σημαντικές κοινωνικές ομάδες, αυτή της οικογένειας, μπορεί να φωλιάζει η βία. Στις κοινωνικές αντιλήψεις, ο γάμος ενσαρκώνει πάνω από όλα μια «κοινωνία αγάπης» και η οικογένεια ένα ασφαλές περιβάλλον, όπου επικρατεί η αγάπη και η τρυφερότητα. Παράλληλα, η **ιδιωτικότητα** του χώρου τον καθιστά αθέατο και σε συνδυασμό με την **«ιερότητα»** του, για πολλούς απροσπέλαστο.

Εντούτοις, η ενδοοικογενειακή βία είναι μια θλιβερή πραγματικότητα.

Σύμφωνα με την πρόσφατη πανευρωπαϊκή έρευνα με θέμα τη βία κατά των γυναικών του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA, 2014), προκύπτει **μια εικόνα εκτεταμένης κακοποίησης στην Ευρώπη, η οποία επηρεάζει τις ζωές πολλών γυναικών, αλλά, συστηματικά, δεν καταγγέλλεται στις αρχές.**

Σύμφωνα με την έρευνα, στην Ευρώπη:

1 στις 10 γυναίκες έχει υποστεί κάποια μορφή βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω.

1 στις 20 έχει πέσει θύμα βιασμού.

1 στις 5 γυναίκες έχει υποστεί σωματική ή / και σεξουαλική βία από νυν ή τέως σύντροφο.

14% των γυναικών κατήγγειλαν στην αστυνομία το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από στενό σύντροφο.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, **από το 2014 μέχρι και το 2017, στην Ελλάδα** έχουν σημειωθεί **περισσότερα από 13.700 περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας**, με τις **γυναίκες** να αποτελούν περίπου το **70% των θυμάτων.**

Το Νοέμβριο του 2018 η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Φ.) έδωσε στη δημοσιότητα στοιχεία που αφορούν στις γυναίκες που απευθύνθηκαν στις υποστηρικτικές δομές του Δικτύου της Γ.Γ.Φ. για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και την προστασία των θυμάτων. Βάσει αυτών των στοιχείων, από το 2012 που ξεκίνησε σταδιακά η λειτουργία των δομών του δικτύου έως σήμερα:

25.079 γυναίκες απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα

1.518 γυναίκες φιλοξενήθηκαν στους Ξενώνες Φιλοξενίας

από την έναρξη της λειτουργίας της (11/3/2011) η Γραμμή SOS 15900 έχει δεχθεί

37.482 κλήσεις.

Ειδικότερα:

Η έρευνα στηρίζεται στα αποτελέσματα που προέκυψαν από συνεντεύξεις 42.000 γυναικών από τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τις 25.079 γυναίκες που απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα από την αρχή της λειτουργίας τους, οι **18.938** αφορούσαν περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας με δράστη το **σύζυγο / σύντροφο**.

Από τις 1.518 γυναίκες που φιλοξενήθηκαν στους Ξενώνες Φιλοξενίας, από την αρχή της λειτουργίας τους, οι **1.125** αφορούσαν περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας με δράστη το **σύζυγο / σύντροφο**.

Θυμηθείτε!

Η στατιστική απεικόνιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών είναι δύσκολη εξαιτίας του **χαμηλού αριθμού καταγγελιών** και, κατά συνέπεια, του **υψηλού σκοτεινού αριθμού εγκληματικότητας** για το συγκεκριμένο έγκλημα.

Μύθοι και πραγματικότητα

Η **συνθετότητα** του φαινομένου της κακοποίησης των γυναικών από τους συζύγους / συντρόφους, καθώς και η επίδραση πολλών και διαφορετικών παραγόντων στην ερμηνεία της συμπεριφοράς του δράστη και του θύματος, συνέβαλαν στη δημιουργία και επικράτηση **στερεοτυπικών αντιλήψεων που κινούνται στη σφαίρα της μυθολογίας.**

Οι μύθοι γύρω από την κακοποίηση των γυναικών μπλέκονται πολλές φορές με την πραγματικότητα και μέσα από την ναρκωτική τους πειστικότητα επιδρούν καθοριστικά στις κοινωνικές αντιλήψεις και αναπαραστάσεις για την βία μεταξύ συντρόφων, καθώς και στους τρόπους αντιμετώπισης της.

Οι κυριότεροι μύθοι που περιβάλλουν το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας με θύμα τη γυναίκα είναι:

Μύθος	Πραγματικότητα
<i>Η ενδοοικογενειακή βία αφορά άτομα χαμηλής οικονομικής θέσης ή άτομα που ανήκουν σε μειονότητες.</i>	<p>Η ενδοοικογενειακή βία εκδηλώνεται μεταξύ των μελών όλων των κοινωνικών ομάδων, ανεξάρτητα από το εισόδημα, την κοινωνική θέση, τη μόρφωση, την ηλικία, την εθνικότητα.</p> <p>Τα θύματα που ανήκουν σε χαμηλές εισοδηματικές κατηγορίες έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα, σε σχέση με τα θύματα που ανήκουν σε μεσαία και ανώτερα στρώματα, να εντοπιστούν από τις Υπηρεσίες Πρόνοιας και άλλους κοινωνικούς φορείς, γι' αυτό και συχνά υπερεκπροσωπούνται στις στατιστικές καταγραφές.</p>
<i>Οι γυναίκες θύματα κακοποίησης είναι υπεύθυνες ως ένα βαθμό για την κακοποίησή τους.</i>	<p>Οι δράστες χρησιμοποιούν τη βία ως ένα τρόπο για να εκτονώσουν την εσωτερική ένταση που νιώθουν και να ασκήσουν έλεγχο στα θύματά τους. Συχνά τα θύματα κάνουν υπέρμετρες προσπάθειες για να κατευνάσουν τους δράστες. Πρόκειται για έναν επικίνδυνο μύθο μετατόπισης της ευθύνης από το δράστη στο θύμα.</p>

<p>Οι δράστες κακοποίησης είναι ψυχικά διαταραγμένα άτομα.</p>	<p>Οι έρευνες υποστηρίζουν ότι μόλις το 10% των καταγεγραμμένων υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας αιτιολογείται με βάση την ψυχική διαταραχή του δράστη κακοποίησης. Στην πραγματικότητα, οι περισσότεροι δράστες κακοποίησης της συζύγου / συντρόφου τους παρουσιάζουν δημόσια μία συγκροτημένη, σεβαστή και, κυρίως, μη βίαιη προσωπικότητα.</p>
<p>Οι δράστες δεν μπορούν να ελέγξουν το θυμό τους.</p>	<p>Ο θυμός είναι ένα συναίσθημα και μπορεί να εξωτερικεύεται με διάφορους τρόπους, όμως η βία είναι μια επιλεγμένη συμπεριφορά.</p>
<p>Η χρήση αλκοόλ και τοξικών ουσιών από το δράστη κακοποίησης αποτελεί την πραγματική αιτία εκδήλωσης βίας κατά της συντρόφου του.</p>	<p>Η κατανάλωση αλκοόλ ή η χρήση ναρκωτικών ουσιών μπορεί να συνδέεται με την εκδήλωση βίας, αλλά δεν αποτελεί την κύρια αιτία εκδήλωσής της.</p>
<p>Τα άτομα που υπήρξαν θύματα κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία, εξελίσσονται σε βίαιους συντρόφους / συζύγους.</p>	<p>Τα άτομα που έχουν βιώσει τη βία ως παιδιά είναι πιθανό, αλλά όχι προδιαγεγραμμένο να εξελιχθούν σε βίαιους ενήλικες.</p>

Θυμηθείτε!

Η ερμηνεία της ενδοοικογενειακής βίας με θύμα τη γυναίκα συνδέεται με το πατριαρχικό μοντέλο οργάνωσης της κοινωνίας, την ανδρική κυριαρχία επί των «αδύναμων» μελών της οικογένειας, καθώς και τις εκπορευόμενες αντιλήψεις περί ιδιωτικότητας της οικογένειας και επικυριαρχίας του ανδρικού φύλου στην οργάνωσή της.

Οι μορφές της ενδοοικογενειακής βίας με θύμα τη γυναίκα

Η ενδοοικογενειακή βία σε βάρος των γυναικών έχει πολλά πρόσωπα. Διαφορετικές μορφές βίας, περισσότερο ή λιγότερο ορατές, εκδηλώνονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά, κλιμακούμενα στο χρόνο μέσα στις κακοποιητικές σχέσεις. Οι μορφές αυτές είναι:

- **Σωματική ή φυσική βία**

Πράξεις που γίνονται με την πρόθεση ή την προσλαμβάνουσα πρόθεση της πρόκλησης σωματικού πόνου ή τραυματισμού σε ένα άλλο πρόσωπο.

- **Σεξουαλική βία**

Εξαναγκασμός σε σεξουαλική επαφή μέσω της άσκησης σωματικής βίας ή της απειλής αυτής. Πλαισιώνεται από σωματική, λεκτική ή ψυχολογική βία. Όταν η σεξουαλική προσβολή συνδυάζεται με σωματική κακοποίηση υπάρχει υψηλός κίνδυνος άσκησης θανατηφόρας βίας στο μέλλον.

- **Λεκτική βία**

Λεκτικές επιθέσεις (προσβολές, υποτιμητικά σχόλια), συμβολικού χαρακτήρα, που σκοπό έχουν τον υποβιβασμό του θύματος και την πρόκληση ψυχικού πόνου. Η λεκτική βία περιλαμβάνει πολλές φορές απειλές σωματικής βίας και, αν και θεωρείται μια από τις πιο «ήπιες» μορφές βίας, είναι εξίσου αποτελεσματική στην επιβολή της υποταγής του θύματος στο δράστη.

- **Ψυχολογική βία**

Συμπεριφορά που εξυπηρετεί την ενδυνάμωση της ισχύος του δράστη και την επικράτηση του φόβου στη σχέση του με το θύμα. Λειτουργεί συνήθως συμπληρωματικά προς τη σωματική βία και ενισχύει τη δράση της. Ο στόχος παραμένει κοινός: η υποταγή κι ο έλεγχος του άλλου, που επιτυγχάνονται με τη λεκτική επίθεση, τον υποβιβασμό και τις απειλές σωματικής βίας.

Δεν πρέπει να υποτιμώνται τα τραύματα που προκαλούνται μέσω του ψυχολογικού βασανισμού του θύματος.

- **Οικονομικός περιορισμός**

Έλεγχος του θύματος από το δράστη ως προς τη χρήση και τη διάθεση των οικονομικών πόρων της οικογένειας. Το θύμα εμποδίζεται από την απόκτηση οικονομικής ανεξαρτησίας, αποκλείεται από τη διαχείριση των χρημάτων ή στερείται αυτών για να καλύψει τις ανάγκες του νοικοκυριού.

- **Κοινωνικός περιορισμός**

Έλεγχος που ασκεί ο δράστης στις κοινωνικές δραστηριότητες του θύματος. Ο περιορισμός και η απαγόρευση δημιουργίας κοινωνικών σχέσεων οδηγεί το θύμα στην απομάκρυνσή του από το οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον και την απομόνωσή του στα στενά πλαίσια της βίαιης σχέσης. Με αυτό τον τρόπο ο δράστης έχει τον απόλυτο έλεγχο του θύματος και ισχυροποιεί τη θέση του.

Παράγοντες κινδύνου

Η ανασκόπηση της πληθώρας των επιστημονικών ερευνών αναφορικά με την ενδοοικογενειακή βία αναδεικνύει ορισμένους παράγοντες κινδύνου εκδήλωσης της κακοποιητικής συμπεριφοράς εις βάρος των γυναικών.

Συγκεκριμένα, έρευνες έχουν δείξει ότι:

Αυξημένα ποσοστά εκδήλωσης ενδοοικογενειακής βίας εμφανίζονται σε νεαρά άτομα, σε άγαμα ζευγάρια που συμβιώνουν, σε κατοίκους αστικών περιοχών, καθώς και σε ζευγάρια με εισοδηματικές, μορφωτικές ή / και επαγγελματικές αποκλίσεις.

Επιπλέον, η εμπειρία ή / και μαρτυρία εκδηλώσεων ενδοοικογενειακής βίας ανήλικων μελών της οικογένειας έχει δείξει ότι αυξάνει τις πιθανότητες άσκησης ή / και αποδοχής της βίας στην ενήλικη ζωή, ενώ η εκδήλωση αυτής της μορφής βίας απαντάται σε συνάρτηση με τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, τη μακροχρόνια ανεργία, τη μητρότητα σε νεαρή ηλικία και την εν γένει παραβατική συμπεριφορά.

Προσοχή!

Η αναφορά των παραπάνω παραγόντων δεν είναι γενικεύσιμη. Ενδεικτικά αναφέρονται επιβαρυντικοί παράγοντες, οι οποίοι αλληλεπιδρούν κατά τις εκδηλώσεις βίαιης συμπεριφοράς, δίχως να έχουν μια ευθέως αιτιολογική σχέση με αυτές τις εκδηλώσεις.

Συνοπτικά, ενδεικτικοί - και όχι αποκλειστικοί - παράγοντες κινδύνου για την εκδήλωση ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών είναι:

- Η συναισθηματική ή οικονομική εξάρτηση του θύματος από το σύζυγο / σύντροφο
- «Σημαντικά» γεγονότα ζωής όπως η εγκυμοσύνη, ο θάνατος, η αλλαγή επαγγελματικής καριέρας, η ανεργία ή χρόνια προβλήματα υγείας εντός της οικογένειας
- Η χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών
- Το ηλικιακό φάσμα μεταξύ 18 - 35 ετών
- Η σύγκρουση γονεϊκού - συζυγικού ρόλου.

- Η μορφωτική, εισοδηματική ή επαγγελματική απόκλιση μεταξύ των συζύγων / συντρόφων
- Η έλλειψη διαθέσιμου υποστηρικτικού δικτύου του θύματος λόγω κοινωνικής ή γεωγραφικής απομόνωσης
- Προηγούμενες προσωπικές εμπειρίες ή / και μαρτυρία ενδοοικογενειακής βίας

Θυμηθείτε!

Πολλοί και αλληλεπιδρώντες είναι οι παράγοντες που διαμορφώνουν τη συμπεριφορά του συζύγου / συντρόφου - δράστη και της γυναίκας θύματος, καθώς και την στάση εν γένει των ατόμων σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας.

Το θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Στην Ελλάδα μέχρι το 2006 τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας τιμωρούνταν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Ποινικό Κώδικα. Σε συνέχεια των αλλαγών, οι οποίες επήλθαν στον τομέα της πρόληψης και αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, το 2006 ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο ο **Νόμος 3500**, το πρώτο εξειδικευμένο νομικό κείμενο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

Τα πιο σημαντικά σημεία που εισήχθησαν με το Ν. 3500/2006 είναι:

- Ο ορισμός της οικογένειας που πέρα από τις γυναίκες και τα παιδιά καλύπτει έναν ευρύτερο κύκλο προσώπων.
- Η υποχρέωση να μένουν αυτά τα πρόσωπα κάτω από την ίδια στέγη, προκειμένου να χαρακτηρίζεται η βία ως ενδοοικογενειακή.
- Η αναγνώριση της μακροχρόνιας συμβίωσης ετερόφυλων ζευγαριών.
- Η καθιέρωση της ποινικής διαμεσολάβησης για πλημμεληματικού χαρακτήρα πράξεις.
- Η υπαγωγή του εξαναγκασμού σε συνουσία εντός γάμου στο έγκλημα του άρθρου 336 ΠΚ.
- Η συμπερίληψη της ενδοοικογενειακής βίας στα τεκμήρια κλονισμού του γάμου.
- Ο αυτεπάγγελτος χαρακτήρας της ποινικής δίωξης.
- Η απαγόρευση της σωματικής τιμωρίας ανηλίκων για σωφρονισμό.
- Η αναγνώριση των παιδιών - μαρτύρων ενδοοικογενειακής βίας ως έμμεσων θυμάτων.
- Η υποχρέωση των εκπαιδευτικών να αναφέρουν περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, για τα οποία λαμβάνουν γνώση.
- Η υποστήριξη των θυμάτων από τους αρμόδιους κοινωνικούς φορείς.

Σύμφωνα με τη μελέτη του European Lawyers Foundation (Μάιος 2018),² **οι ακόλουθες οδηγίες και κανονισμοί έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας:**

- Οδηγία 2012/29 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Κανονισμός 235/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Κανονισμός 1381/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 5ης Απριλίου 2011

Οι τροποποιήσεις του Ν 3500/2006 από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης

Το Μάιο του 2011 η Ελλάδα υπέγραψε τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 22/4/2014. Αν και η Ελλάδα ήταν μια από τις πρώτες χώρες που υπέγραψαν τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, η επικύρωσή της έγινε μόλις το Μάρτιο του 2018 και ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το **Νόμο 4531/2018**. Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων αποτελεί την αρχή παρακολούθησης της Σύμβασης.

Αλλαγές που επέφερε η κύρωση της Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης

- Επέκταση του ορισμού της οικογένειας και για ζευγάρια που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης.
- Ενίσχυση της ποινικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση εγκλημάτων που διαπράττονται σε βάρος των γυναικών [ακρωτηριασμός γεννητικών οργάνων, παρενοχλητική παρακολούθηση (stalking), «εγκλήματα τιμής»].
- Προστασία των αλλοδαπών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, που προσέρχονται στις Αρχές, για να υποβάλουν σχετική καταγγελία.
- Κατάργηση της διάταξης του άρθρου 339 παρ. 3 ΠΚ που αφορούσε στη μη άσκηση ποινικής δίωξης μεταξύ του υπαιτίου αποπλάνησης ανηλίκου και του θύματος, εάν έχει τελεστεί γάμος.
- Τροποποίηση του Ν. 3811/2009 για την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης (διευκόλυνση της πρόσβασης των θυμάτων στην αποζημίωση).

² http://www.dsa.gr/sites/default/files/news/attached/manual_on_the_law_relating_to_violence_against_women.pdf

- Τροποποίηση του Ν. 2168/1993 περί όπλων (μη χορήγηση αδειών στα άτομα που διώκονται ποινικά ή έχουν καταδικασθεί για αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας).

Η ενδοοικογενειακή βία είναι και πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ποινικό αδίκημα. Η δίωξη του δράστη ενδοοικογενειακής βίας είναι αυτεπάγγελτη.

Η δια-τομεακή συνεργασία

Η ενδοοικογενειακή βία είναι ένα σύνθετο φαινόμενο με υψηλές απαιτήσεις ως προς την αντιμετώπισή του. Μια σειρά από παράγοντες, ατομικοί και κοινωνικοί, διαμεσολαβούν στην ερμηνεία του και πληθώρα υπηρεσιών αναλαμβάνουν δράση τόσο για τη διαχείριση του δράστη, όσο και για την ανακούφιση και προστασία του/ των θύματος/ των του.

Η δια-τομεακή συνεργασία αποτελεί το σημείο-κλειδί στην επιτυχία της ολοκληρωμένης και ενιαίας διαχείρισης των υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας, όπως αναγνωρίζεται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, με την οποία επιδιώκεται **η ενιαία προσέγγιση στον χειρισμό των θυμάτων, με την καθιέρωση κατάλληλων μηχανισμών συνεργασίας ανάμεσα σε όλους τους κρατικούς και μη κρατικούς φορείς.**

Η συνεργασία ανάμεσα στις Αρχές και στους Φορείς που διαχειρίζονται τις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας ενεργοποιείται, κυρίως, στη βάση της επιθυμίας του ίδιου του θύματος να λάβει αρωγή, συνδρομή και υποστήριξη. Στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. η ανάπτυξη αυτής της συνεργασίας βρίσκεται σε ένα δοκιμαστικό στάδιο. Ωστόσο, υπάρχουν χώρες στις οποίες η συνεργασία αυτή έχει επίσημα θεσμοθετηθεί, εστιάζοντας ειδικότερα στη βελτίωση της ανταποκρισιμότητας της Αστυνομίας, με έμφαση στη **διάθεση από μέρους της και παροχή της κατάλληλης πληροφόρησης σχετικά με το δίκτυο των δομών που μπορούν να υποστηρίξουν τις γυναίκες θύματα.**

Η ενδοοικογενειακή βία είναι ένα σύνθετο, πολυπαραγοντικό φαινόμενο, που απαιτεί πολυ-επίπεδη αντιμετώπιση στο πλαίσιο της ανάπτυξης μιας πολυ-τομεακής, συνεκτικής και μακροπρόθεσμης συνεργασίας εμπλεκόμενων Αρχών, Υπηρεσιών και φορέων.

Η Αστυνομία μπορεί

Η Αστυνομία αποτελεί έναν επίσημο κρατικό φορέα, στον οποίο τα θύματα εγκληματικών πράξεων καταφεύγουν, προκειμένου να προστατευθούν και να αποκατασταθούν οι βλάβες που υπέστησαν. Ωστόσο, στις περιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών, τα θύματα εμφανίζονται διστακτικά στην αναζήτηση της σχετικής βοήθειας.

Ας σημειωθεί ...

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά το ψήφισμα της 5ης Απριλίου 2011 σχετικά με τις προτεραιότητες και τα γενικά χαρακτηριστικά ενός νέου πλαισίου πολιτικής της Ε.Ε. για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, για ποικίλους ψυχολογικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτισμικούς λόγους οι γυναίκες συνήθως δεν καταγγέλλουν τα περιστατικά βίας των ανδρών εναντίον τους. Αρκετές φορές δε έχει διαπιστωθεί ότι αποτρέπονται να το κάνουν λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στην Αστυνομία, στο δικαστικό σύστημα και στις κοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες.

Η Αστυνομία αποτελεί ένα αναπόσπαστο κρίκο της διαδικασίας παραπομπής της γυναίκας θύματος ενδοοικογενειακής βίας. Πάνω σε αυτή τη βάση, ο αστυνομικός που επιλαμβάνεται της διερεύνησης μιας σχετικής υπόθεσης στο πλαίσιο του προανακριτικού του έργου, έχει την υποχρέωση να ενημερώνει το θύμα για το σύνολο των παρακάτω:

- Τις βλαπτικές συμπεριφορές που συνιστούν εγκληματικές πράξεις και τα δικαιώματα που ο νόμος απονέμει στο θύμα (αυτεπάγγελτη δίωξη του δράστη).
- Τις προβλεπόμενες σχετικές διαδικασίες (αυτόφωρη διαδικασία, λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης, ποινική διαμεσολάβηση κ.λπ.).
- Τις δυνατότητες παροχής αρωγής / στήριξης, καθώς και τους αρμόδιους φορείς που προσφέρουν τέτοιες υπηρεσίες.

Στην πράξη, στην προσπάθειά του να διαχειριστεί αποτελεσματικά τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας με θύμα τη γυναίκα, ο αστυνομικός – προανακριτικός υπάλληλος αντιμετωπίζει δυσκολίες όπως:

- Χαμηλά επίπεδα ανάπτυξης της δια-τομεακής συνεργασίας (ιδίως στην επαρχία λόγω έλλειψης σχετικών υποδομών).
- «Κατάτμηση» του χειρισμού μιας υπόθεσης σε δυο στάδια: α. ποινική διαχείριση και β. αναζήτηση αρωγής και υποστήριξης της γυναίκας θύματος με δική της πρωτοβουλία.
- Ζητήματα που σχετίζονται με το οργανωσιακό πλαίσιο λειτουργίας της Αστυνομίας (αυστηρή διοικητική ιεραρχία / κεντρικός έλεγχος, έμφαση στη δίωξη του δράστη και όχι στην υποστήριξη του θύματος) που ενδέχεται να περιορίσουν την ενασχόληση με ποινικές υποθέσεις πέραν και εκτός των τυποποιημένων διαδικασιών.
- Στοιχεία της αστυνομικής επαγγελματικής κουλτούρας / επικρατούσες αντιλήψεις για τους παραδοσιακούς ρόλους των φύλων, που επιδρούν σε ατομικό επίπεδο και μπορεί να ασκήσουν σημαντική επιρροή στην τρόπο χειρισμού μιας υπόθεσης.

Θυμηθείτε!

Η προσωπική στάση ή / και τα στερεότυπα αναφορικά με το θεσμό της οικογένειας και το ρόλο της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία μπορεί να ακυρώσουν την **οφειλόμενη στάση αμεροληψίας και αντικειμενικότητας από μέρους ενός επαγγελματία απέναντι σε μια γυναίκα θύμα**, πλήττοντας τα νόμιμα συμφέροντά της.

Η δυναμική της βίας

Η «δυναμική της βίας» περιλαμβάνει τόσο τον τρόπο με τον οποίο ο δράστης ενεργεί προς το θύμα όσο και τον τρόπο αντίδρασης του θύματος απέναντι στη συμπεριφορά του δράστη. Η έλλειψη κατανόησης της πολυπλοκότητας αυτού του πεδίου είναι δυνατό να οδηγήσει στην επίρριψη ευθύνης στο θύμα για τις εκδηλώσεις βίας εις βάρος του.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Αστυνομικός κληθεί να επιληφθεί ενός περιστατικού ενδοοικογενειακής βίας, είναι πιθανό να συναντήσει ένα θύμα που αναλαμβάνει την ευθύνη για τις πράξεις του δράστη.

Υπό το φόβο του κακοποιητή της, η γυναίκα θύμα μπορεί να ενεργήσει με τρόπους που φαίνεται να συγκαλύπτουν την κακοποίησή της. Μπορεί να παραιτηθεί από τα δικαιώματά της να ασκηθεί δίωξη στο δράστη ή να εκδοθούν εις βάρος του ασφαλιστικά μέτρα και περιοριστικοί όροι, φτάνοντας ακόμα και στο σημείο να πληρώσει την εγγύηση για την αποφυλάκισή του ή να ανακαλέσει την καταγγελία της.

Οι γυναίκες θύματα ενδέχεται να ενεργήσουν με τους παραπάνω και άλλους παρόμοιους τρόπους. Οι τρόποι αυτοί περιλαμβάνονται στη «δυναμική της βίας», στοιχεία της οποίας αφορούν το αστυνομικό έργο και, για το λόγο αυτό, πρέπει να τα γνωρίζει και να τα αναγνωρίζει ο αστυνομικός.

Σημεία προσοχής για τον Αστυνομικό που διαχειρίζεται περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας:

- ▶ Όταν ο δράστης πιστέψει ότι χάνει τον έλεγχό του πάνω στο θύμα, κλιμακώνονται οι εκδηλώσεις βίας, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος για σοβαρό τραυματισμό, σεξουαλική προσβολή, καταδίωξη ή ανθρωποκτονία.
- ▶ Ένας μεγάλος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας δεν αναφέρουν στην Αστυνομία τη βία που υφίστανται, ούτε κάνουν χρήση των δικαιωμάτων που τους παρέχει ο νόμος (σύλληψη δράστη, έκδοση περιοριστικών / ασφαλιστικών μέτρων) συνήθως για τους ίδιους λόγους, για τους οποίους δυσκολεύονται να αφήσουν τους βασανιστές τους (προσκόλληση, φόβος, πολιτισμικές / θρησκευτικές πεποιθήσεις, οικονομική εξάρτηση κ.α.).

- ▶ Αρκετά θύματα ενδέχεται να μετανιώσουν για την αναφορά του περιστατικού τους στην Αστυνομία εξαιτίας τόσο του οικονομικού κόστους που καλούνται να αναλάβουν κατά την είσοδό τους στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης (αμοιβές δικηγόρων κ.α.), όσο και της υποχρέωσης δημόσιας μαρτυρίας για την απόδειξη της κακοποίησής τους.
- ▶ Η απρόσφορη στάση του θύματος δεν ισοδυναμεί απαραίτητα με την απροθυμία συνεργασίας του με την Αστυνομία. Η βία είναι τραυματική και κάθε θύμα διαχειρίζεται διαφορετικά αυτό το τραύμα.

Διαχείριση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και υποστήριξη των θυμάτων

Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ποινικό αδίκημα, η αναφορά της στην Αστυνομία είναι απόδειξη ότι συμβαίνει, η προστασία των θυμάτων είναι ευθύνη του αστυνομικού υπαλλήλου ως δημόσιου λειτουργού και η υποστήριξή τους αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας.

Προς αυτή την κατεύθυνση, ο Αστυνομικός πέρα από τις προβλεπόμενες από το νόμο ενέργειές του ως προανακριτικού υπαλλήλου, ως κρίκος της αλυσίδας συναρμόδιων Υπηρεσιών, Αρχών και φορέων για την προστασία των θυμάτων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του τις ειδικότερες ανάγκες των γυναικών θυμάτων σχετικά με:

Έγκαιρη βοήθεια

- Προτεραιότητα στην ασφάλεια του θύματος και των ευάλωτων μελών της οικογένειας, όπως τα παιδιά.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ανάγκες του θύματος και των ευάλωτων μελών της οικογένειάς τους.
- Ενημέρωση και άμεση παραπομπή σε δομές αρωγής και στήριξης των θυμάτων (ξενώνες, συμβουλευτικά κέντρα, Υπηρεσίες Πρόνοιας, νοσοκομεία, ιατροδικαστικές Υπηρεσίες, Μ.Κ.Ο., κ.λπ.)

Επαγγελματική συμπεριφορά

- Αμεροληψία, ευγένεια, διακριτικότητα
- Έλλειψη επικριτικής συμπεριφοράς
- Ενσυναίσθηση – κατανόηση της θέσης του θύματος
- Υπομονή, διάθεση του απαιτούμενου επαγγελματικού χρόνου
- Δημιουργία κλίματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης
- Επισήμανση κινδύνων με σεβασμό στις επιλογές και αποφάσεις του θύματος

Εμπιστευτικότητα

- Κατανόηση της ανάγκης του θύματος για ιδιωτικότητα κατά την αναφορά του περιστατικού ενδοοικογενειακής βίας και εξασφάλιση κατάλληλου περιβάλλοντος για το σκοπό αυτό, λαμβάνοντας σε κάθε περίπτωση υπόψη τις συναφείς δικονομικές ενέργειες.

Οι ανάγκες των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Τα έμμεσα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας

Άμεσα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας είναι οι γυναίκες που υφίστανται την κακοποίηση από το σύζυγο / σύντροφό τους, χωρίς να αποτελούν ωστόσο τα μόνα θύματα. Η ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών έχει αντίκτυπο στο ευρύτερη οικογένεια, με έμφαση στα παιδιά των γυναικών θυμάτων που, ζώντας σε ένα κακοποιητικό περιβάλλον, καθίστανται έμμεσα θύματα.

Όταν μια γυναίκα γίνεται θύμα ενδοοικογενειακής βίας, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ένα παιδί να είναι μάρτυρας της βίας αυτής. Η αναγνώριση των παιδιών - μαρτύρων ως θυμάτων είναι πρόσφατη, για το λόγο αυτό συχνά χρησιμοποιούνται για αυτά χαρακτηρισμοί όπως, «σιωπηλά», «ξεχασμένα» ή «ακούσια» θύματα.

Θυμηθείτε!

Η έκθεση των παιδιών στην ενδοοικογενειακή βία θεωρείται ένα είδος ψυχολογικής βίας, που μπορεί να τα τρομοκρατήσει, διαταράσσοντας την κοινωνικοποίηση τους.

Έκθεση των παιδιών σε συμβάντα ενδοοικογενειακής βίας σημαίνει ότι τα παιδιά είναι παρόντα, όταν το περιστατικό της βίας εκτυλίσσεται. Παρόλα αυτά, η έκθεση των παιδιών σε ένα περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας δεν περιλαμβάνει μόνο την άμεση οπτική επαφή με τη βία, αλλά και άλλους τρόπους με τους οποίους το παιδί μπορεί να βιώσει το βίαιο συμβάν (όπως π.χ. το να ακούσει το βίαιο συμβάν ή να βιώσει τα επακόλουθά του).

Τα καθήκοντα του αστυνομικού προσωπικού κατά τη διαχείριση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας είναι συγκεκριμένα. Ωστόσο, λόγω της κομβικής σημασίας του έργου της Αστυνομίας ως υπηρεσίας υποδοχής των θυμάτων, είναι απαραίτητο ο Αστυνομικός να γνωρίζει και να αναγνωρίζει τις ανάγκες των θυμάτων και των εξαρτώμενων μελών της οικογένειας σε κρίση, προκειμένου να παρεμβαίνει αποτελεσματικά από τη θέση του και να παραπέμπει κατάλληλα σε άλλους συναρμόδιους φορείς και επαγγελματίες.

Οι βασικές αυτές ανάγκες συνοψίζονται ακολούθως:

Ανάγκες του θύματος

- Αντιμετώπιση σωματικών τραυμάτων - ιατρική εξέταση
- Άμεση προστασία και ασφάλεια - εξασφάλιση καταφυγίου
- Λήψη ειδικών μέτρων όταν το θύμα εξακολουθεί να διαμένει στην ίδια οικία με το δράση / οργάνωση «πλάνου απόδρασης», «σχεδίου ασφάλειας»
- Διαχείριση ψυχικού τραύματος – συμβουλευτική / ψυχοκοινωνική στήριξη
- Νομική υποστήριξη/ προστασία
- Οικονομική υποστήριξη – αναζήτηση εργασίας
- Στέγαση
- Υποστήριξη της γονεϊκότητας

Ανάγκες των έμμεσων θυμάτων (παιδιών και άλλων εξαρτώμενων μελών)

- Αντιμετώπιση σωματικών τραυμάτων – ιατρική εξέταση
- Άμεση προστασία και ασφάλεια – προσωρινή διαμονή
- Σχεδιασμός «πλάνου απόδρασης»
- Ψυχοκοινωνική στήριξη / συμβουλευτική
- Κάλυψη ειδικότερων αναγκών π.χ. των παιδιών (αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος, κάλυψη κενών λόγω προσωρινής απουσίας από το σχολείο, μεταφορά στο σχολείο κ.λπ.)

Η επικοινωνία της Αστυνομίας με τις γυναίκες θύματα

Ένα τοπικό Αστυνομικό Τμήμα αποτελεί κατά κανόνα μια από τις πρώτες υπηρεσίες υποδοχής θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Το αστυνομικό προσωπικό δεν έχει συνήθως την κατάλληλη εκπαίδευση για τη διαχείριση σχετικών περιστατικών και την αποτελεσματική επικοινωνία με το θύμα. Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα των υποθέσεων κακοποίησης και τη συναισθηματική φόρτιση των θυμάτων, απαραίτητη κρίνεται η χρήση τεχνικών επικοινωνίας τόσο για τη διερεύνηση της υπόθεσης όσο και για τη βοήθεια και υποστήριξη των θυμάτων.

Πρακτικές συμβουλές κατά την επικοινωνία του Αστυνομικού με το θύμα συζυγικής / συντροφικής βίας είναι:

Τι ενδείκνυται να κάνει ο Αστυνομικός

- Προσπαθεί να κάνει τη γυναίκα θύμα να αισθάνεται ασφαλής.
- Μειώνει την ένταση, το άγχος και το φόβο του θύματος, χρησιμοποιώντας καθησυχαστικές εκφράσεις, όπως: «ηρεμήστε», «εδώ είστε ασφαλής», «δεν κινδυνεύετε», «είμαστε εδώ για να σας βοηθήσουμε».
- Εάν υπάρχει διαθέσιμη γυναίκα αστυνομικός, προτείνεται να αναλάβει εκείνη το θύμα.
- Αποτρέπει εξωτερικούς περισπασμούς κατά τη διερεύνηση της υπόθεσης (όπως π.χ. να μην μπεινοβγαίνουν συνέχεια άτομα στο χώρο, όπου συμβαίνει αυτό).
- Εάν είναι δυνατό, προσφέρει ένα ποτήρι νερό.
- Διατηρεί μια άνετη σωματική απόσταση από το θύμα, δείχνοντας έτσι το σεβασμό στον προσωπικό του χώρο.
- Ενημερώνει το θύμα για το τι προβλέπει ο νόμος για την ενδοοικογενειακή βία και τα δικαιώματά του (όπως π.χ. τη μη καταβολή παραβόλου).

Διατηρεί την ηρεμία του/της και βεβαιώνεται ότι είναι διαθέσιμος/η για να την ενεργητική ακρόαση του θύματος.

Ειδικότερα και για την ενεργητική ακρόαση του θύματος, ο Αστυνομικός προτείνεται να:

Χρησιμοποιεί ερωτήσεις ανοικτού τύπου (ερωτήσεις που δεν έχουν ως απάντηση «ναι» / «όχι» - ερωτήσεις που απαιτούν ανάπτυξη), οι οποίες ξεκινήσουν με λέξεις/εκφράσεις, όπως: «τι;», «πώς;», «θα μπορούσατε;» (π.χ. «θα μπορούσατε να μου πείτε τι συνέβη;», «πώς ξεκίνησε το συμβάν;», «πώς αντιδράσατε;», «τι εννοείτε όταν λέτε...;», «θα μπορούσατε να εξηγήσετε περισσότερο πώς...;», «πώς προσπαθήσατε να αντιμετωπίσετε αυτή την κατάσταση μέχρι σήμερα;», «τι εναλλακτικές επιλογές έχετε;» «τι σκέφτεστε / σχεδιάζετε να κάνετε;»)

Ακούει με προσοχή ολόκληρο το μήνυμα από τη πλευρά του θύματος, προσπαθώντας να κατανοήσει τη θέση και τα επιχειρήματά του.

Έχει μέτριο ή χαμηλό τόνο φωνής, ήρεμο και φιλικό και μέτρια ταχύτητα εκφοράς του λόγου.

Ενθαρρύνει λεκτικά το θύμα να συνεχίσει να μιλάει, κάνοντας σύντομες παρεμβάσεις, όπως: «ναι», «σας ακούω», «συνεχίστε», «μάλιστα», «και...», «πράγματι», «λοιπόν...», «καταλαβαίνω», «μετά;», «δηλαδή;».

Διατηρεί βλεμματική επαφή με το θύμα (οπτική - μη λεκτική επικοινωνία).

Διατηρεί μια ελαφριά κλίση του σώματος προς τα εμπρός σε μια άνετη και ήρεμη στάση (σωματική - μη λεκτική επικοινωνία).

Κάνει σύντομα νεύματα που δηλώνουν προσεκτική παρακολούθηση, για την ενίσχυση του θύματος να συνεχίσει να μιλάει.

Αναδιατυπώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα ό,τι αναφέρει το θύμα, αφού εκείνο έχει ολοκληρώσει, αξιοποιώντας λέξεις - κλειδιά, τις οποίες εκείνο έχει χρησιμοποιήσει, μέσω της χρήσης εκφράσεων, όπως:

«αν κατάλαβα καλά, είπατε ότι...», «με άλλα λόγια...», «λέτε ότι...» (χρήση παραφράσεων).

- Κατονομάζει αποστασιοποιημένα το συναίσθημα, το οποίο εκλαμβάνει από την επικοινωνία του με το θύμα μέσω της χρήσης του δεύτερου προσώπου πληθυντικού αριθμού, χρησιμοποιώντας εκφράσεις, όπως: «φαίνεστε να αισθάνεστε...», «μοιάζει σαν να νιώθετε...», «δείχνετε...», συμπληρώνοντας το συναίσθημα αυτό (αντανάκλαση συναισθήματος).
- Χρησιμοποιεί μικρές προτάσεις και μη λεκτικά στοιχεία που ταιριάζουν με το περιεχόμενο των προτάσεων αυτών.
- Κάνει αποσαφήνιση της πορείας της επικοινωνίας, ιδιαίτερα όταν αυτή γίνεται περίπλοκη (χρήση εκφράσεων όπως: «μπορούμε να σταματήσουμε για ένα λεπτό, για να δούμε πού βρισκόμαστε σε αυτό το σημείο...»).
- Κάνει κλειστού τύπου ερωτήσεις (ερωτήσεις που έχουν ως απάντηση «ναι» / «όχι»), εάν θέλει από το θύμα διευκρινήσεις ή ειδικές λεπτομέρειες.
- Εξασφαλίζει την ομαλή ροή της επικοινωνίας του με το θύμα και την επαγωγική μετάβαση από το ένα θέμα στο άλλο (χρήση εκφράσεων όπως «μέχρι τώρα λέγατε..., τώρα λέτε...»).
- Κάνει ανατροφοδότηση, όταν τελειώσει η επικοινωνία, δηλαδή σύμπτυξη και αποκρυστάλλωση της ουσίας των όσων λέχθηκαν από το θύμα, χωρίς κριτική διάθεση. Κατά τη διαδικασία της ανατροφοδότησης εστιάζει-σε και αναδεικνύει τα θετικά σημεία που τυχόν υπάρχουν στην υπόθεση (χρήση εκφράσεων όπως «σκεφτείτε όμως ότι...», «είναι σημαντικό να μην ξεχνάτε πως...»).
- Αναγνωρίζει ότι η ευθύνη λήψης απόφασης για την εν γένει διαχείριση του προβλήματός του ανήκει αποκλειστικά και μόνο στο θύμα.
- Πληροφορεί το θύμα για τη λειτουργία δομών αρωγής και στήριξης του (συμβουλευτικών κέντρων, ξενώνων, τηλεφωνικών γραμμών κ.λπ.).

Υπενθυμίζει στο θύμα ότι είναι στη διάθεσή του για να του παράσχει συγκεκριμένες υπηρεσίες (προανακριτικό έργο), οι οποίες συναρτώνται κομβικά με το σύνολο των διαδικασιών προστασίας και υποστήριξής του.

Τι αντενδείκνυται να κάνει ο Αστυνομικός

Εκθέτει το θύμα σε χώρους, όπου υπάρχουν εξωτερικοί περισπασμοί.

Ξεκινάει την επικοινωνία του με το θύμα, όταν βρίσκεται σε κατάσταση άγχους (π.χ. λόγω πίεσης στη δουλειά). Εάν δεν μπορεί να γίνει αυτό και υπάρχει η δυνατότητα, προτείνεται να απευθυνθεί σε άλλο συνάδελφό του, προκειμένου να αναλάβει τη διερεύνηση της υπόθεσης.

Κάνει χρήση του β' προσώπου ενικού αριθμού («εσύ», «σε σένα» κ.ο.κ.)

Χρησιμοποιεί, είτε στην αρχή είτε κατά την εξέλιξη της επικοινωνίας του με το θύμα, ανοικτού τύπου ερωτήσεις που ξεκινούν με τη λέξη «γιατί» (όπως, πχ «γιατί ήρθες εδώ;» ή «γιατί σε χτύπησε;»). Το θύμα τίθεται σε θέση άμυνας και η επικοινωνία μαζί του γίνεται απρόσφορη.

Διακόπτει το θύμα, μιλάει όταν μιλάει εκείνο, επικρίνει ή σχολιάζει τα λεγόμενά του.

Κοιτάζει επίμονα το θύμα κατά τη βλεμματική επαφή μαζί του. Υπάρχει πιθανότητα το θύμα να εισπράξει το βλέμμα αυτό ως απειλητικό.

Κάνει κινήσεις, οι οποίες δηλώνουν έλλειψη προσοχής ή αδιαφορία (π.χ. ασχολείται με το κινητό του τηλέφωνο, το στυλό ή τα μαλλιά του, σφίγγει τις παλάμες του, χτυπά ρυθμικά τα δάχτυλά του, σταυρώνει τα χέρια του στο στήθος, συνοφρυώνει τα φρύδια).

Έχει δυνατό τόνο φωνής ή απότομο και η ταχύτητα του λόγου του είναι γρήγορη.

Κάνει χρήση εξειδικευμένων / εξεζητημένων όρων, που μπορεί είτε να μην είναι κατανοητοί από το θύμα είτε να φανερώνουν τάση αλαζονείας.

- Χρησιμοποιεί χαρακτηρισμούς και εκφράσεις «αργκό».
- Μετατίθεται από το ένα θέμα στο άλλο ή υπερθεματίζει.
- Δείχνει να ταυτίζεται με το συναίσθημα του θύματος, όταν αναφέρεται στο συναίσθημα αυτό, χρησιμοποιώντας εκφράσεις, όπως: «καταλαβαίνω πολύ καλά πώς / τι νιώθεις».
- Ενθαρρύνει την ειδικότερη αναφορά του θύματος σε θέματα, για τα οποία έχει προσωπικό ενδιαφέρον.
- Πιέζει το θύμα να πάρει άμεσα μια απόφαση.

Δια-τομεακή υποστήριξη των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας

Η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας επιβάλλει την αξιοποίηση της μεθοδολογίας διάφορων επιστημονικών τομέων, καθώς και των γνώσεων και της εμπειρίας διαφορετικών επιχειρησιακών κλάδων (αστυνομικών και δικαστικών αρχών, νομικών και κοινωνικών υπηρεσιών, υπηρεσιών υγείας και ψυχικής υγείας, μελών της Κοινωνίας των Πολιτών κ.ο.κ.).

Η οργανωμένη και συντονισμένη δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων διασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην ευρύτερη προσπάθεια καταπολέμησης του φαινομένου.

Η Αστυνομία είναι ένα σημαντικός κόμβος του δικτύου αυτών των φορέων, επιφορτισμένη με ένα διακριτό ρόλο. Απαραίτητη κρίνεται, ωστόσο, η ενημέρωση του αστυνομικού προσωπικού σχετικά με τις υπηρεσίες που παρέχουν οι λοιποί φορείς του δικτύου, απαντώντας στα βασικά αιτήματα των γυναικών θυμάτων, για την αποτελεσματικότερη άσκηση του ίδιου του αστυνομικού έργου.

Σημαντική πληροφορία

Οι υπηρεσίες που απαντούν στα βασικά αιτήματα των γυναικών θυμάτων και σκοπό έχουν την ενδυνάμωση, την κινητοποίηση και την ανεξάρτητη και ασφαλή διαβίωσή τους, είναι:

Ιατροφαρμακευτική φροντίδα

Ενημέρωση / πληροφόρηση

Φιλοξενία / προστασία

Ψυχοκοινωνική υποστήριξη

Νομική υποστήριξη

Ειδικότερα και αναφορικά με το περιεχόμενο των υπηρεσιών που απαντούν στα βασικά αιτήματα των γυναικών θυμάτων, ο Αστυνομικός είναι αναγκαίο να γνωρίζει:

Ιατροφαρμακευτική φροντίδα

Πώς;

Στην περίπτωση κατά την οποία η γυναίκα θύμα χρειάζεται ιατρική βοήθεια παραπέμπεται άμεσα σε εφημερεύον Νοσοκομείο ή στην πλησιέστερη Μονάδα Υγείας.

Ενημέρωση/Πληροφόρηση

Σχετικά με τι;

Αφορά σε όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υπηρεσίες προστασίας που θα βοηθήσουν μια γυναίκα είτε να λάβει την απόφαση να (ξε)φύγει από μία κακοποιητική σχέση, είτε, όταν αυτό έχει συμβεί, να διαμορφώσει το σχέδιο δράσης με στόχο την αυτόνομη και ασφαλή διαβίωσή της.

Θυμηθείτε!

Η παραπομπή θύματος ενδοοικογενειακής βίας γίνεται βάσει του αιτήματος του ίδιου του θύματος.

Συχνά, χρειάζεται ο επαγγελματίας να βοηθήσει τη γυναίκα θύμα να ιεραρχήσει τις άμεσες ανάγκες της, ώστε να αποσαφηνίσει το αίτημά της.

Δεδομένου ότι, κατά το πρώτο διάστημα διαφυγής της από την κακοποιητική σχέση, συνήθως κυριαρχεί το αίσθημα ανασφάλειας και αδυναμίας στη γυναίκα θύμα, είναι χρήσιμο ο επαγγελματίας κοινωνικής υπηρεσίας να οργανώσει τις ενέργειες παραπομπής / διασύνδεσης μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας του ίδιου με την Υπηρεσία, στην οποία παραπέμπει.

Πολλές φορές είναι απαραίτητο ο επαγγελματίας κοινωνικής υπηρεσίας να συνοδεύσει τη γυναίκα στην Υπηρεσία, στην οποία έχει παραπέμψει.

Φιλοξενία/προστασία

Πού;

Γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας μπορούν να φιλοξενηθούν με τα παιδιά τους (σε κάποιες περιπτώσεις, με τον περιορισμό να μην υπερβαίνουν τα αγόρια τα 12 έτη) σε Ξενώνες προσωρινής φιλοξενίας (Καταφύγια) για 3 έως 6 μήνες (το ακριβές χρονικό διάστημα φιλοξενίας εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και δεν είναι αυστηρά καθορισμένο).

Στο Καταφύγιο παρέχεται στέγη, τροφή και βασικά είδη ατομικής υγιεινής και ένδυσης.

Οι γυναίκες συνεργάζονται με ψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό για την ψυχοκοινωνική υποστήριξή τους και γίνονται ή συνεχίζονται όλες οι ενέργειες διασύνδεσής τους με υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και νομικής συμβουλευτικής ή/και εκπροσώπησής τους.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη φιλοξενία είναι η διεξαγωγή ιατρικών εξετάσεων για μεταδιδόμενα νοσήματα, η μη ύπαρξη ενεργούς ψυχοπαθολογίας και εθισμού σε ναρκωτικά ή αλκοόλ.

Οι διευθύνσεις των Ξενώνων είναι απόρρητες.

Η εισαγωγή στους Ξενώνες γίνεται μετά τη λήψη κοινωνικού ιστορικού και τη διενέργεια των απαραίτητων ιατρικών εξετάσεων.

Η παραπομπή σε αυτούς γίνεται είτε από τα Συμβουλευτικά Κέντρα ή άλλες Κοινωνικές Υπηρεσίες.

Για τις περιπτώσεις που η ανάγκη φιλοξενίας είναι άμεση (δηλ. πριν τη διενέργεια των απαραίτητων ιατρικών εξετάσεων για μεταδιδόμενα νοσήματα), παρέχεται η δυνατότητα επείγουσας εισαγωγής σε 2 Ξενώνες στην Αθήνα αλλά και σε άλλες πόλεις, για τους οποίους πληροφορίες δίνει η Γραμμή της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων 15900, με προϋπόθεση τη δυνατότητα συγκατοίκησης (δηλ. χωρίς εμφανή ψυχοπαθολογία, χρήση ουσιών κ.λπ.), και η Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας 197 του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Χρήσιμη πληροφορία

Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία για τη γυναίκα θύμα (και τα παιδιά της) η φιλοξενία σε Ξενώνα, μετά την εκτίμηση της επικινδυνότητας της κατάστασης, διερευνάται η δυνατότητα άμεσης φιλοξενίας σε Καταφύγιο.

Στο διάστημα της φιλοξενίας γίνονται όλες οι απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις, εφόσον χρειαστεί να συνεχισθεί η παραμονή τους σε Ξενώνα, αλλά και τα πρώτα βήματα για οποιαδήποτε άλλη διαδικασία ή εναλλακτική λύση που εξετάζεται.

Κατά την παραμονή της γυναίκας σε Καταφύγιο, επιδιώκεται κάθε χρήσιμη για εκείνη συνεργασία και διαμεσολάβηση σε άλλες Υπηρεσίες, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβασή της σε φορείς προώθησης στην απασχόληση, εκπαίδευσης / κατάρτισης, υγείας και πρόνοιας κ.λπ.

Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη

Τι είναι;

Η ψυχολογική στήριξη των γυναικών θυμάτων...

εστιάζει στην κατανόηση των επιδράσεων της κακοποίησης στην αυτοεκτίμηση και στην αίσθηση αυτο-αξίας τους. Αξιοποιεί τα θετικά στοιχεία (*τις υγιείς εφεδρείες*) των γυναικών και αναγνωρίζει τους τρόπους με τους οποίους έχουν ήδη αναπτύξει στρατηγικές διαχείρισης του στρες και επίλυσης προβλημάτων, επιδεικνύοντας υπομονή και επιμονή. Στοχεύει στην απο-ενοχοποίησή τους και στη σταδιακή δημιουργία και ενδυνάμωση της πίστης στον εαυτό τους και στις ικανότητές τους.

Η κοινωνική στήριξη των γυναικών θυμάτων ...

στοχεύει στην ενδυνάμωσή τους, με στόχο την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους και την ανάκτηση της ανεξαρτησίας τους. Ο Κοινωνικός Λειτουργός παρέχει ενημέρωση και πληροφόρηση για θέματα κοινωνικής προστασίας και για δομές ή προγράμματα που μπορεί να αξιοποιηθούν ανάλογα με την περίπτωση. Επίσης, συνεργάζεται και παραπέμπει σε άλλες Υπηρεσίες εξειδικευμένης στήριξης, όταν αυτό είναι απαραίτητο, για παράδειγμα, για τη νομική συμβουλευτική ή/και εκπροσώπησή τους. Τέλος, διασυνδέει με υπηρεσίες υγείας και ψυχικής υγείας καθώς και φορείς προστασίας και στήριξης παιδιών, εάν υπάρχουν. Πολλές φορές η συνεργασία της γυναίκας με άλλες Υπηρεσίες ή τις Αρχές γίνεται με συνοδεία Κοινωνικού Λειτουργού, εφόσον κριθεί απαραίτητο (για παράδειγμα, λόγω γλώσσας ή έλλειψης κοινωνικών δεξιοτήτων).

Νομική Υποστήριξη

Τι είναι;

Η νομική υποστήριξη αφορά στη νομική συμβουλευτική ή/και στη νομική εκπροσώπηση και βοήθεια των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Στη νομική συμβουλευτική...

ο νομικός σύμβουλος παρέχει υπηρεσίες συμβουλευτικής και πληροφόρησης για τα δικαιώματα των θυμάτων, τους σχετικούς νόμους, τις απαιτούμενες διαδικασίες για την

υποβολή καταγγελίας, μήνυσης, ασφαλιστικών μέτρων, διεκδίκησης επιμέλειας παιδιών κ.α.

Μεταξύ των θεμάτων, τα οποία επιλαμβάνεται είναι η συμβουλευτική σε ζητήματα οικογενειακού δικαίου, ενδοοικογενειακής βίας και λήψης μέτρων για την προστασία της γυναίκας θύματος, καθώς και συμβουλευτική για την τακτοποίηση της αστικο-δημοτικής της κατάστασης και του καθεστώτος διαμονής της, αν πρόκειται για μετανάστρια, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο προστασίας προσφύγων και αιτουσών άσυλο, νομιμοποίησης μεταναστριών κ.α. Επίσης, συνεργάζεται με τους κατά τόπους δικηγορικούς συλλόγους για την παροχή νομικής βοήθειας από τα μέλη τους προς τις γυναίκες θύματα βίας, οι οποίες έχουν ανάγκη.

Η νομική εκπροσώπηση...

αφορά στην έμπρακτη νομική υποστήριξη του θύματος δια ορισμού νομικού εκπροσώπου για την περαίωση των απαραίτητων για την προστασία του νομικών δικαστικών ή εξωδικαστικών διαδικασιών.

Επισημαίνεται ότι η παροχή νομικής βοήθειας για προσφυγή σε δικαστικές αρχές πραγματοποιείται δωρεάν από τους κατά τόπους Δικηγορικούς Συλλόγους, μετά από αίτηση στη Γραμματεία των Δικαστηρίων.

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

- **15900**, Τηλεφωνική Γραμμή για Θύματα Έμφυλης Βίας Της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.). Λειτουργεί 24 ώρες / 7 ημέρες, με αστική χρέωση.
- **197**, Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.). Λειτουργεί 24 ώρες / 7 ημέρες, χωρίς χρέωση.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Συμβουλευτικά Κέντρα της Γ.Γ.Ι.Φ. και σε συνεργασία με Δήμους σε: Αθήνα, Πειραιά, Περιστερί, Κερατσίνι, Χαλάνδρι, Φυλή, Αλεξανδρούπολη, Άρτα, Βέροια, Ιωάννινα, Ζάκυνθο, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Θήβα, Καβάλα, Καλαμάτα, Καστοριά, Κατερίνη, Κέρκυρα, Κοζάνη, Κομοτηνή, Κεφαλονιά, Κόρινθο, Κω, Λαμία, Λάρισα, Μυτιλήνη, Πάτρα, Πρέβεζα, Πύργο, Ρέθυμνο, Ρόδο, Σέρρες, Σύρο, Τρίκαλα, Τρίπολη, Φλώρινα, Χίο, Χανιά.

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (Ε.Κ.Κ.Α.)

- Τμήμα Υποδοχής, Επιτόπιας Παρέμβασης & ΚΚΣ Αμπελοκήπων, δ/νση: Βασ. Σοφίας 135 & Ζαχάρωφ, τηλ. επικ.: 213 2039 771/ - 772/ - 773/ - 778.
- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Πειραιά, τηλ. επικ.: 213 2021 910
- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα Θεσσαλονίκη, τηλ.: 2313 313926/ - 27

ΔΙΟΤΙΜΑ-Κέντρο Γυναικείων Μελετών & Ερευνών, δ/νση: 3ης Σεπτεμβρίου 43Α, Αθήνα, τηλ. επικ.: 210.32.44.380

ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ (ΚΕΣΟ), δ/νση:

Ακαδημίας 95, τηλ. επικ.: 210 38 11 274, 210 38 41 536

ΞΕΝΩΝΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

- **ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Λειτουργεί Ξενώνα Επείγουσας Φιλοξενίας στην Αθήνα.

Οι εισαγωγές πραγματοποιούνται 24ώρες/7ημέρες.

Δεν είναι απαραίτητες οι ιατρικές εξετάσεις.

Προηγείται **τηλ. επικ.:** 213 2039 771, 213 2039 772, 213 2039 778 για τις εργάσιμες ημέρες ή με την Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας «197» όλο το 24ωρο.

- **ΞΕΝΩΝΑΣ ΤΗΣ Γ.Γ.Ι.Φ. στο Δ. Αθηναίων.**

Προηγείται συνεργασία με το **Συμβουλευτικό Κέντρο (Πολύκεντρο) Γυναικών ΓΓΙΦ** (Δ/νση: Χαριλάου Τρικούπη 51 και Βαλτετσίου, τηλ. επικ.: 210 38 98 085).

Δεν είναι απαραίτητες οι ιατρικές εξετάσεις.

ΞΕΝΩΝΕΣ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

- **Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων σε συνεργασία με Δήμους σε:**

Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Αγρίνιο, Αχαρνές, Βόλο, Ιωάννινα, Εύοσμο, Ηράκλειο, Χανιά, Κέρκυρα, Κομοτηνή, Κοζάνη, Λαμία, Λάρισα, Μυτιλήνη, Πάτρα, Ρόδο, Τρίπολη.

Οι εισαγωγές πραγματοποιούνται μόνο με παραπομπή από Συμβουλευτικό Κέντρο ή άλλη Κοινωνική Υπηρεσία.

Απαραίτητη προϋπόθεση η προσκόμιση των απαραίτητων ιατρικών εξετάσεων, εκτός εξαιρέσεων (σχετικές πληροφορίες δίνει η Γραμμή 15900).

- **Ελληνική Μέριμνα Βόλου (Φιλανθρωπικό Σωματείο), Βόλος, τηλ. επικ.: 24210 25 489**

• **Ένωση Κυριών Δράμας – Σπίτι Ανοιχτής Φιλοξενίας.** Δεν προσφέρεται Ξενώνας αλλά Σπίτι Ανοιχτής Φιλοξενίας, Δράμα, **τηλ. επικ.:** 25210 55 925 & 25210 58 888

ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ/ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

• **Όλα τα Συμβουλευτικά Κέντρα παρέχουν** νομική συμβουλευτική και νομική υποστήριξη / βοήθεια και σε συνεργασία με τους δικηγορικούς συλλόγους της περιοχής τους.

• **ΔΙΟΤΙΜΑ - Κέντρο Γυναικείων Μελετών & Ερευνών, δ/νση:** 3ης Σεπτεμβρίου 43Α, Αθήνα, τηλ. επικ.: 210 32 44 380

• **Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες** (μόνο για γυναίκες πρόσφυγες), **δ/νση:** Σολωμού 25, **τηλ. επικ.:** 210 38 00 990

ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

A/A	ΦΟΡΕΑΣ	ΟΔΟΣ & ΑΡΙΘΜΟΣ / ΤΚ & ΠΟΛΗ	FAX	ΤΗΛ.
1	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Αθηνών	Αναπαύσεως 10/ Τ.Κ. 11636 Αθήνα	210 9219100	210-9244900 210-9219002
2	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Πειραιά	Γούναρη 31-33 Πειραιάς	210 4128639	210-4110551 210-4177876
3	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Θεσσαλονίκης	Πλατεία Δημοκρατίας 1, 3ος όροφος, Τ.Θ.19757, Τ.Κ 54012, Θεσσαλονίκη.	2310-550415	2310-550413
4	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Λάρισας	Σκαρλάτου Σούτσου 3.	2410-532157	2410-549815
5	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Πάτρας	Ρίο Πατρών, Τ.Κ 26500, Πάτρα.	2610-999932	2610-999932
6	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Κέρκυρας	Ι. Ανδρεάδη 1 Νοσοκομείο Κέρκυρας Β' Πάροδος Ελευθερίου Βενιζέλου 5.	26610-82252 26610-35051	26610-82243 26610-82242 26610-88263
7	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Αιγαίου (Σύρου)	Λαδοπούλου 8, Τ.Κ. 84100, Σύρος.	22810-88933 22810-85004 Γραμματεία	22810-88933
8	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Δωδεκανήσου	Αυστραλίας 88 Τ.Κ 85100 Ταχυδρομική Θυρίδα 476 (ΕΛΤΑ Ρόδου Πλατεία Ελευθερίας)	22410-22887	22410-22678
9	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνη)	Μαματισίου 1, Τ.Θ 288 Τ.Κ 50100	24610- 33872	24610-33568
10	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Ναυπλίου και Καλαμάτας	Κύπρου 2 Τ.Κ.21100 Ναύπλιο	27520-99309	27520-99033
11	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Θράκης (Κομοτηνή).	Φιλικής Εταιρείας 59 & Φιλίππου γωνία «Διογένηιο Μέγαρο Κομοτηνής» Τ.Κ 69100 Τ.Θ.432	25310-23709	25310-85692 25310-80162
12	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Κρήτης	Λ. Κνωσσού 259 και Ναθένα, Τ.Κ 71409, Ηράκλειο.	2810 327070	28210 324040
13	Ιατροδικαστική Υπηρεσία Λαμίας	Παπασιοπούλου τέρμα Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας Τ.Κ. 35100	22310-63273	22310-63264

Εκτός από τις Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες Αθήνας και Πειραιά λειτουργούν και ιατροδικαστικές υπηρεσίες στα Νοσοκομεία **Ασκληπιείο Βούλας** και **ΚΑΤ**.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Αθήνα

• Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/νση: Νίκης 11, Αθήνα -Σύνταγμα, Τηλ: 210 33 17 305/ - 6

• Συμβουλευτικό Κέντρο (Πολύκεντρο) Γυναικών ΓΓΙΦ

Δ/νση : Χαριλάου Τρικούπη 51 και Βαλτετσίου, Τηλ.: 210 38 98 085

Αλεξανδρούπολη

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/νση : Καρτάλη 2, χώρος Β' Καπή στον 1οόροφο, Τηλ.: 25510 25629

Άρτα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/νση: Τζαβέλλα 24, Τηλ: 26810 77400

Βέροια

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/νση: Καπετάν Άγρα 3Α, Βέροια, Τηλ: 23310 65304

Γιάννενα

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/νση: Μαρίκας Κοτοπούλη 68, Τηλ: 26510-77449

Ζάκυνθος

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/νση: Δημοτικό κατάστημα Γαϊτανίου, Ισόγειο, Γαϊτάνι, Τηλ.: 26950 25997

Ηράκλειο

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/νση : Στενημάχου 3, Θέρισος, Τηλ.: 2810 341387

Θεσσαλονίκη

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση: Αλεξανδρουπόλεως 10, Περιοχή Δυτική είσοδος/ citygate, Τηλ: 2310 528984-988

Θήβα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Κύπρου 3, Τηλ: 22620- 89576, 22620-89574

Καβάλα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση:Κ. Παλαιολόγου 9, Τηλ: 2510 451390, 2510 451394, 2510 451365, 2510 451385

Καλαμάτα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : Περρωτού και Μαντίκλου, Καλαμάτα, Τηλ.: 27210 99212-225

Καστοριά

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Νέες Εργατικές Κατοικίες Καστοριάς, Τηλ/Φαξ: 24670 22122

Κατερίνη

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Αυγουστίνου 21, Τηλ.-Φαξ: 23510 36678

Κερασίνοι-Δραπετσώνα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: 25ης Μαρτίου 22 και Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, Δραπετσώνα,

Τηλ: 210 4614575

Κέρκυρα

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση: Εθνική Οδός Παλαιοκαστρίτσας 7, Τηλ: 26610-47396

Κεφαλλονιά

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : Χαροκόπου 46, Τηλ.: 26710 20022

Κοζάνη

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση : Μακρυγιάννη Ι. 22, Τηλ.: 24610 49672

Κομοτηνή

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση : Κων/νου Παλαιολόγου (στη δημοτική αγορά νούμερο 8), Τηλ.: 25310 33290

Κόρινθος

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : Εθνικής Ανεξαρτησίας 58, Τηλ.: 27410 74670

Κως

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : 25ης Μαρτίου και Ε.Κιαπόκα (γωνία), Ζηπάρι, Κως, Τηλ.: 22420 67420

Λαμία

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση : Λεωνίδου 9 – 11, Τηλ.: 22310 20059

Λάρισα

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση: Γαληνού 4, Τηλ: 2410 535840

Μυτιλήνη

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση: Παπαδιαμάντη 2, Τηλ: 22510 34470

Πάτρα

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση : Κανακάρη 101β, Τηλ.-Φαξ: 2610 620059

Πειραιάς

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση : Λεωφ. Εθνάρχου Μακαρίου (μέσα στο κτίριο του ΣΕΦ), Τηλ.: 210 4828970, 210 4825372

Περιστέρι

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Εθνάρχου Μακαρίου 1, κτίριο ΚΥΒΕ, Τηλ: 210 5783265

Πρέβεζα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Ιωνίας 6, Πρέβεζα, Τηλ: 26820 24444

Πύργος Ηλείας

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Τάκη Πετροπούλου και Πατρών, Τηλ: 2621362634

Ρέθυμνο

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Λεωφ. Κουντουριώτη 98, Τηλ: 28310 56607

Φαξ: 28310 21270

Ρόδος

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Πλατεία Αγίων Αποστόλων (παραπλεύρως του ΚΕΠ), Τηλ: 22410 67155, 22410 67128, 22410 67120

Σέρρες

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Ίωνος Δραγούμη 10, Τηλ: 23210 22253

Σύρος

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση : Φολεγάνδρου 2, Ερμούπολη (κοντά στο λιμάνι), Τηλ.: 22810 76496

Τρίκαλα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : Θεοδοσοπούλου και Τζουμαγιάς (50Καπή απέναντι από τη ΔΕΗ) , Τηλ.: 24310 27943

Τρίπολη

Συμβουλευτικό Κέντρο ΓΓΙΦ

Δ/ση : Πλατεία Νέας Δημοτικής Αγοράς, Τηλ.: 2710 241814

Φλώρινα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : Στεφάνου Δραγούμη 4 (είσοδος μέσα στη στοά Τέγου, 2ος όρ.), Τηλ.: 23850 24081

Φυλή

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : Ιωάννη Καμπόλη 23, Άνω Λιόσια, Τηλ.-Φαξ: 210 2483360

Χαλάνδρι

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση: Στρατάρχου Αλεξάνδρου Παπάγου 7, Τηλ: 210 6899916

Χαλκίδα

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : Αγίου Παντελεήμονος και Πολυτεχνείου, Χαλκίδα Βασιλικός, Τηλ.: 2221 351827, 2221 351826

Χίος

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου

Δ/ση : Επαρχιακή οδός Χίου Δαφνώνα Χαλκειός, Τηλ.: 22713 50040

Κοινοπραξία του Έργου ARIADNE

Συντονιστής του Έργου

<http://www.kemea.gr/el/>

<http://www.ekka.org.gr/>

<http://cmtprooptiki.gr/>

<https://kethi.gr/>

Διεύθυνση Κοινωνικής
Αλληλεγγύης & Υγείας
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

<https://www.cityofathens.gr/>

www.anaktisi.org

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια 2014 – 2020» (REC PROGRAMME 2014-2020) της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ / COPYRIGHT

Το περιεχόμενο του παρόντος αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της κοινοπραξίας του Έργου ARIADNE-9858 και απαγορεύεται η μερική ή ολική αναπαραγωγή του ή/και η διάθεσή του χωρίς την ρητή έγκριση του Κέντρου Μελετών Ασφάλειας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) ως Συντονιστή φορέα της κοινοπραξίας του Έργου.

Αποποίηση ευθύνης

Για το περιεχόμενο της παρούσας έκδοσης ευθύνεται αποκλειστικά και μόνο η κοινοπραξία του Έργου ARIADNE-9858 και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτό απηχεί τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.